

Pfv.II.20.192/2013/4.

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Horváth Miklós ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermektartásdíj felemelése iránt a Fonyódi Városi Bíróságon 5.P.20.035/2012. számon indított és a Kaposvári Törvényszék által 1.Pf.20.974/2012/2. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak, külön felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az 1997. május 10-én született D. utónevű gyermek vonatkozásában a bíróság az alperes apaságát 2002-ben állapította meg. A bíróság ítéletében kötelezte az alperest a gyermek tartására 2002. február 1. napjától kezdődően a bérköltség, illetve a rendszeres személyes juttatás címén juttatott összes járandósága, valamint személyi jellegű egyéb kifizetésként, illetőleg nem rendszeres személyi juttatásként járó egyéb jövedelme 16 %-a, de legkevesebb havi 25.000 forint tartásdíj megfizetésére.

A tartásdíj megállapításakor a felperesi anya GYES-en volt, 50.000 forintos jövedelemmel rendelkezett, jelenlegi házastársa segéd munkásként 50.000 forint jövedelemre tett szert. A jelenlegi házastárs szüleinek lakásában szívelességi lakáshasználóként éltek.

A tartásdíj megállapításakor az alperes 1/2-ed részben tulajdonosa

volt a B., A. u. 4. szám alatti ingatlannak, ezen kívül házastársával közös tulajdonukat képezte a B., H. u. 59. szám alatti lakóház és gazdasági épület megjelölésű ingatlan, amelyet kizárólag üdültetés céljára hasznosítottak. Az ítélet meghozatalakor az alperes 1983. november 11-e napján született G. utónevű nagykorú gyermekének a tulajdonát képezte a B., K. L. u. 69. szám alatti ingatlan. Az ingatlan felújításához 5.000.000 forint jelzáloghitelt vettek fel.

Az alperes tulajdonosa és tagja volt házastársával az I. Kkt-nek, amely Kkt. jegyzett tőkéje 20.000.000 forint volt. Az alperes tulajdonát képezte ezen kívül a Kishajók lajstromában szereplő vitorlás kishajó, amely egyedi típusú Yamaha 4 AS típusú 550104 motorral volt felszerelve.

Az alperes az ítélethozatalakor is házasságban élt, a G. utónevű gyermekén kívül az 1985. július 8. napján született A. nevű gyermekét volt köteles eltartani.

Az alperes nagykorú gyermekei már tanulmányaikat befejezték, az alperes fent felsorolt vagyontárgyai jelenleg a család tulajdonában állnak, a H. és A. utcai ingatlanok tulajdoni illetőségeit a gyermekeire ruházta át. 2004. évben az I. P. Kkt-ben fennálló tulajdonát G. utónevű gyermekére ruházta át, amely gazdasági társaságnak a másik tulajdonosa az alperes házastársa. A Kkt. jelenleg négy alkalmazottal működik.

Az alperes a fenti Kkt-ban üzemvezető, 2012. januártól havi 110.000 forint bruttó, 72.000 forint nettó bérben részesül. Ezen kívül 64.109 forint tiszteletdíjat kap a helyi önkormányzattól. Az alperes jelenleg is tulajdonosa a vitorlás hajónak. A B., H. utcai ingatlant fizető vendéglátás céljára hasznosítják, az engedély az alperes házastársa nevére szól.

Az alperes a családjával 2004 évben költözött az Aradi utcai ingatlanból a B., K. L. utcai ingatlanba, amely ingatlanon három különálló lakóépület található. Az első, utcafronti, három szobás, gázfűtésű, felújított lakásban az alperes házastársa és A. nevű gyermeke élnek, a ház folytatásában levő egy szoba, nappalis felújított házban az alperes édesanyja lakik az alperessel, míg a harmadik felújított épületben az alperes G. nevű felnőtt gyermeke él. Ezen ingatlanon az alperesnek és házastársának holtig tartó hasznélvezeti joga áll fenn. A perbeli ingatlanok alperes által fizetett építményadója évi 45.000 forint.

Az alperes kizárólagos tulajdonát képezi továbbá a 2006 évben vásárolt O., A. J. u. 16. szám alatti lakóház, udvar, gazdasági épület megjelölésű ingatlan, ahol egy kétszobás, fürdőszobás lakóépület és 1200 négyzetméter állattartásra és növénytermesztésre hasznosított udvar és kert található.

A felperes jelenleg albérletben lakik családjával a Sz., G. utca 2. szám alatti egy kettő szobás társasházi lakásban, melynek bérleti díja 40.000 forint, a rezsiköltség és a közös költség éves szinten több mint 200.000 forintot tesznek ki.

A felperes a V. Kft-nél 64.331 forint havi nettó jövedelemmel rendelkezik, házastársa munkanélküli, ellátásban nem részesül, jövedelemszerző tevékenységet nem folytat. Korábban a B. Kft-nél dolgozott havi 78.000 forintos bruttó személyi alapbérért.

A perbeli gyermek jelenleg középiskolás: a Vörösmarty Mihály Általános Iskola Gimnázium és Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény tanulója K.-n. A dráma tanszak éves térítési díja 9.800 forint. Utazási költsége havi 1.420 forint, étkeztetési díja átlagban 7.000 forint, valamint a gyermek rendszeresen fellépéseken vesz részt, ahova a fellépő ruhát, kellékeket a szülőknek kell biztosítani.

A felperes K. nevű gyermeke általános iskolai tanuló, a család a két kiskorú gyermek után 26.600 forint családi pótlékban részesül.

A felperes keresetében a perbeli D. utónevű gyermek javára megállapított tartásdíj alperes mindenkori jövedelme 20 %-a, de legkevesebb havi 45.000 forintba történő felemelését kérte az ítélet jogerőre emelkedését követő naptól kezdődően.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes terhére megállapított gyermektartásdíj mértékét az ítélet jogerőre emelkedését követő hónap első napjától minden hónap 5. napjáig előre esedékesen megfizetendő mindenkori törvényes levonásokkal csökkentett havi jövedelme 20 %-a, de legkevesebb havi 30.000 forintba felemelte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek közös gyermeke az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége

megállapítása óta középiskolai tanuló lett, ezzel kapcsolatban a családnak kb. 50.000 Ft többlet kiadása merült fel (bejárás, utazási költség, az iskolai menza fizetése, a kamaszkorú leánygyermek tartása). A család lakhatási lehetősége a szülőknél megszűnt, albérletben élnek, az albérlet havi díja 40.000 forint, ehhez kapcsolódóan rezsi költségek merülnek fel. A felperes házastársa munkanélkülivé vált és ellátásban nem részesült.

Az alperes a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét megállapító ítélethozatal óta a tulajdonában álló ingatlanokat, gazdasági társasági részesedését a nagykorú gyermekeinek ajándékozta, ill. házastársára ruházta át. A társaság négy alkalmazottal működik, ahol az alperes üzemvezetőként nettó 72.000 forintban részesül, továbbá 64.109 forint tiszteletdíjat kap tisztségviselése folytán az önkormányzattól, így az alperes összes igazolt jövedelme 136.159 forint. Az elsőfokú bíróság ítélete meghozatalánál figyelembe vette, hogy az alperes és házastársa haszonélvezői az általuk hasznosított B., H. u. 59. szám alatti ingatlannak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az ítélet megváltoztatását, a felperes kereseti kérelmének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a gyermek szükséglete nem éri el az 50.000 forintot. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelő súllyal értékelte a vállalkozás gazdasági eredményeinek csökkenését, a házastársától való különélés tényét, a vitorlás hajó kifogásolható műszaki állapotát.

A felperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Ítéletének indokolásában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le az alperes jövedelmére, a gyermek szükségleteire vonatkozóan.

A másodfokú bíróság a Csjt. 69. §-ának (1) bekezdésében foglalt szempontok figyelembevételével rámutatott arra, hogy az alperes önkéntes lemondása vagyontárgyairól nem szolgálhat a tartásra szoruló kiskorú gyermek hátrányára. A közkereseti társaságot továbbra is az alperes irányítja az üzem az alperes tevékenységéből eredően működik. A gazdasági társaságban másik tulajdonosként álló alperesi házastárs is az alperes tevékenységére visszavezethetően

juthat eredményhez. Az alperes munkakapcsolata minden családtagjával fennáll, a család a társaság használatában levő autót is használja, vagyis a közkereseti társaság működéséből a személyes szükségleteket is átfedő kiadásokat csökkentő tevékenységeknek a részese maga az alperes is, amely a kiadásai csökkenése folytán a jövedelme növekedését eredményezi.

A gyermek szükségletei körében kiemelte, hogy a 15 éves középiskolai tanuló gyermek rendszeres többletkiadásai nem kirívóak, a felperes pedig ellátja a természetbeni tartásból fakadó összes kötelezettséget amellet, hogy a felperes jövedelmi viszonyaiban romlás következett be a korábbi ítéletben foglaltakhoz képest. Az, hogy a másodfokú eljárásban a felperes házastársának sikerült külföldön munkát találnia, a család bevételeit csak a jövőre vonatkozóan módosíthatja.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte. Anyagi jogszabálysértésként a Csjt. 69/A. §-ának (1) bekezdését, és a Csjtr. 10. §-át, eljárásjogi jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ában foglaltak sérelmét jelölte meg.

Indokként előadta, hogy a gyermek szükséges tartásának a mértéke mindenképpen kevesebb, mint amit az elsőfokú bíróság megállapított és ez a megállapítás számszakilag is hibás, hiszen a családi pótlék levonásával, valamint az iskolai időszakon kívüli menzatérítéssel és iskolába járás költségeivel csökkentett havi ellátása nem éri el a 40.000 forintot. A tisztálkodási, iskolai eszközökre számolt havi 12.000 forint is eltúlzott, hiszen ez nem folyamatosan merül fel, valamint a gyermek lakáshasználata miatt a felperesre eső többlet rezsiköltség sem olyan mértékű, ahogyan azt a bíróságok figyelembe vették. Sérelmezte, hogy a felperes jövedelmi, vagyoni viszonyai körében az eljáró bíróságok nem vették figyelembe, hogy a felperes férje külföldön 1.100-1.200 euró közötti jövedelemben részesül autóoperátorként. A saját jövedelmi és vagyoni viszonyaival kapcsolatban előadta, hogy a túlmunkából, tiszteletdíjakból álló jövedelme nem képezheti a gyermektartásdíj alapját, mint ahogyan a vállalkozásból elért jövedelemforrások sem, hiszen a vállalkozásában bekövetkezett kedvezőtlen változások miatt kényszerült a gyermekeinek vagyont juttatni. Mivel külön él házastársától, nem vehető figyelembe a teljesítőképességénél, hogy az elajándékozott ingatlanok, valamint az ő haszonélvezeti jogával is terhelt ingatlanokból származó bevételek az ő vagyonát gyarapítanak, ezzel szemben kizárólag a tőle különélő házastársa

jövedelmét növelik.

Álláspontja szerint ezen indokait az eljáró bíróságok a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak sérelmét megvalósítva mérlegelték, egyrészt nem tettek eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, másrészt a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le. Az elsőfokú bíróság által beszerzett környezettanulmány, az alperest foglalkoztató gazdasági társaság adóbevallásai, postai igazolások nem kerültek értékelésre és mérlegelésre.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Csjt. 69. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha a közös egyetértéssel, vagy bírósági ítélettel megállapított rokon tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be, a tartás mértékének megváltoztatását, vagy a tartás megszüntetését lehet kérni.

Figyelemmel arra, hogy a perbeli gyermek kiskorú, a Csjt. 69/A. §-ának (1) bekezdése értelmében a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani vele azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. A (2) bekezdés szerint ezt a tartást a gyermeket gondozó szülő természetben, a különélő szülő pedig elsősorban pénzben szolgáltatja (gyermektartásdíj).

A Csjt. 69. §-ának (1) bekezdésében foglalt körülmények vizsgálatánál valóban a Csjt. 69/C. §-ának (1) bekezdésében foglalt szempontokat kell - a korábbiakhoz viszonyítva - ismételten vizsgálni, így a gyermek tényleges szükségletét, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyait, a szülők háztartásában eltartott más gyermekeket, illetve a gyermek saját jövedelmét. E körben a bíróságok a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a bizonyítékokat a maguk összességében értékelik, és meggyőződésük szerint bírálják el.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében a Kúriától jogszabálysértésre hivatkozva lehet a jogerős ítélet felülvizsgálatát kérni. Anyagi és eljárásjogi szabályok megsértése egyaránt alapot adhat a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, ha azonban nem történt olyan eljárási szabálysértés, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani. Ha tehát a bírósági ítélet tényállása nem iratellenesen került megállapításra és nem

okszerűtlenül, logikai ellentmondást tartalmazó módon történt a bizonyítékok mérlegelése, akkor az eljárásjogi jogszabálysértés nem állapítható meg.

A gyermek szükséges tartásával kapcsolatban kifejtett alperesi álláspontra tekintettel a Kúria kiemeli, hogy a bírói gyakorlat egységes a tekintetben, hogy a gyermek korának megfelelő átlagos szükségletek figyelembevételével megállapított tartásdíj mellett nincs jogszabályi alap a gyermeket a saját háztartásában nevelő szülő tételes havi „elszámoltatására”. Az indokolt szükségletek körében figyelembe vett havi tételek nem minősülnek luxus kiadásnak, megfelelnek egy 15 éves gyermek szükségleteinek. Ez nem teszi szükségessé és indokolttá, hogy fillérre pontosan meg kelljen állapítani a gyermekre fordítandó kiadásokat, ami indokolatlan megterhelést jelentene a felperesre nézve is. Annál is inkább, mert a különélő szülők esetén a gyermeket gondozó szülő az, aki a természetbeni tartás kereti között köteles gondoskodni a gyermek étellemezésén, utaztatásán túlmenően a gyermek lakhatásáról, ruházkodásáról, taníttatásáról, egészségügyi ellátásáról, tehát minden olyan igénynek megfelelő kielégítéséről, ami a gyermek életében folyamatosan, vagy időszakonként felmerül, a különélő szülő pedig pénzbeli hozzájárulással köteles biztosítani a felsorolt kiadások fedezetének rá eső részét. Ebből következik, hogy a havonta fizetett gyermektartásdíj, illetve annak felhasználása nem kizárólag egy kiragadott - az alperes felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott 10 hónapos iskolába járási időszak - étellemezési, utazási költségeinek fedezésére szolgál, hanem az a gyermeknevelés és gondozás egységes folyamatára megállapított havonként fizetendő pénzösszeg, a gyermeket gondozó szülő tehát a gyermektartásdíjat nem kizárólag a tárgy hónapban, hanem az időszakonként felmerülő egyéb kiadásokra - megfelelő beosztással - folyamatosan jogosult felhasználni (Kúria Pfv.II.21.738/2012/19. számú határozat, BH 1997. 79.).

A kifejtettek azonos tartalommal irányadók a családi pótlékra is, amelynek felvételére kizárólag az a személy jogosult, aki a gyermeket ténylegesen a háztartásában neveli, függetlenül attól, hogy a gyermek étellemezését, utaztatását azokban az időszakokban, amikor otthon tartózkodik, nem kell a gondozó szülőnek biztosítania.

A Csjt. végrehajtására kiadott 4/1987. (VI. 14.) IM rendelet (Csjtr.) 10. §-ának (2) bekezdése szerint a tartásdíj alapja a kötelezett személy főállásban elért nettó jövedelme, amelyet a (4) bekezdés alapján általában a keresetlevél beadását megelőző egy évi összes jövedelem, juttatás stb. figyelembevételével kell kiszámítani.

A fentiek alapján tehát a másodfokú bíróság az ítélezési gyakorlatnak megfelelően járt el akkor, amikor a Csjt. 69/C. §-ának (1) bekezdése értelmében a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyait egyaránt értékelési körébe vonta. Egyrészt rámutatott arra, hogy a felperes jövedelmi és vagyoni viszonyaiban beállt kedvezőtlen változások a keresetlevél beadását megelőző egy évi időszakban fennálltak és csak a jövőre nézve beszélhetünk kedvezőbb fordulatról, a felperes jelenlegi házastársának a munkába állására tekintettel. Másrészt az alperesnek a társaság alkalmazottjaként elért jövedelme és a gazdasági társaság nehézségeit alátámasztó adóbevallás adatai mellett az alperes vagyoni helyzetét is vizsgálta a gyermektartásdíj felemelése mértéke megállapításánál.

Az ítélezési gyakorlat egységes abban, hogy a gyermektartásdíj megállapításánál nemcsak a kötelezett kimutatott jövedelmének, hanem vagyoni viszonyainak is jelentősége van, mert az önbevalláson alapuló adózás mellett – a Csjt. 10. § (1) és (2) bekezdésében részletezett munkaviszonyból, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyokból eredő jövedelmekkel ellentétben – nem feltétlenül az adókiivetés alapjául szolgáló jövedelem határozza meg a kötelezett teljesítőképességét, hiszen a családi vállalkozás keretében üzemeltetett társaságnál a költségként elszámolható összegek részben a családtagok és a kötelezett megélhetését is biztosítják, ezáltal a saját megélhetését is könnyíti, vagyis teljesítőképességét pozitívan befolyásolják (BH 1996. 369., BH 1997. 78. EBH 2000. 318., BH 2010. 186., BH 1994. 82.). A Csjtr. fent említett rendelkezései értelmében pedig az alperesnek az egyéb munkavégzésből, pl. tiszteletdíjból álló jövedelme is a gyermektartásdíj alapját képezi.

A fent kifejtettek alapján tehát megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a tényállás kellő mértékű feltárásával minden releváns szempont vizsgálatával a perbeli iratokból levonható helytálló következtetéssel okszerűen mérlegelték a bizonyítékokat és a tényállás megállapítása nem minősül iratellenesnek. Ennél fogva az elsőfokú bíróság által végzett okszerű mérlegelés a másodfokú bíróságot is köti, az indokolatlan felülmérlegelés következtében eltérő tényállás megállapítása és emiatt más jogkövetkezmény levonása az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértés lenne (BH 2006. 403.).

A bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás mivel az nem iratellenes, nem okszerűtlenül logikai ellentmondást tartalmazó módon történt a bizonyítékok mérlegelése a felülvizsgálati eljárásban sem bírálható felül (BH 1993. 768., 1995. 226.).

A gyermektartásdíj mértékének a felemelése körében is az eljárás anyagával összhangban eljárási és anyagi jogszabálysértés nélkül a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében írtaknak mindenben megfelelően mérlegelte a másodfokú bíróság a feltárt adatokat, tehát eljárásjogi jogszabálysértés e körben sem állapítható meg.

Anyagi és eljárásjogi jogszabálysértés hiányában a Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, így a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket - pervesztessége folytán - az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdésére tekintettel irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az alperes köteles viselni. A le nem rótt eljárási illeték mértékének meghatározása a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított Itv. 50. §-ának (1) bekezdésében foglaltakon alapul.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta s.k. előadó bíró, dr. Makai Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

